

WEBINAR 15. MARTS 13.30-15

Fortællinger om livet på idrætsefterskoler:

En dialog om perspektiver fra Idrætsefterskoleundersøgelsen 2022

Eva Lykkegaard

Cand.scient, PhD in Science Education

Lektor, Institut for Medier, Design, Læring og Erkendelse

Lektor, Uddannelsesvidenskab

 <https://orcid.org/0000-0002-2266-9528>

Sofie Morley

Videnskabelig assistent

Institut for Idræt og Biomekanik

Videnskabelig assistent, Forskningsenheden Active Living

Videnskabelig assistent, FIIBL

Program

- **Kort om Idrætsefterskoleundersøgelsen**
- **Fortælling #1**
”Det bedste år i dit liv”
- **Fortælling #2**
”Efterskolen er ”en stor familie”
- **Fortælling #3**
”Et år på efterskole = 7 års udvikling”
- **Afrunding og spørgsmål**

Hvorfor idrætsefterskoler?

Relativ begrænset med tidligere forskning
= Eksplorativt undersøgelse af idrætsefterskole

Aktuelt forskningsområde

- Stor og stigende popularitet
- (Mis)trivsel og fællesskaber
- Betydning for idrætsbilledet

Hvorfor idrætsefterskoler?

- Idrættens rolle i fællesskaber, dannelse og relationer

FORSKNINGSINITIATIV FOR IDRÆTSEFTERSKOLER (2019)

PH.D-PROJEKT
"IDRÆTSEFTERSKOLER
- DANNELSE MED
KROP OG SJÆL"
(2020-2023)

IDRÆTSEFTERSKOLE-
UNDERSØGELSEN
2022

Rekruttering af idrætsefterskoler

Inklusionskriterier

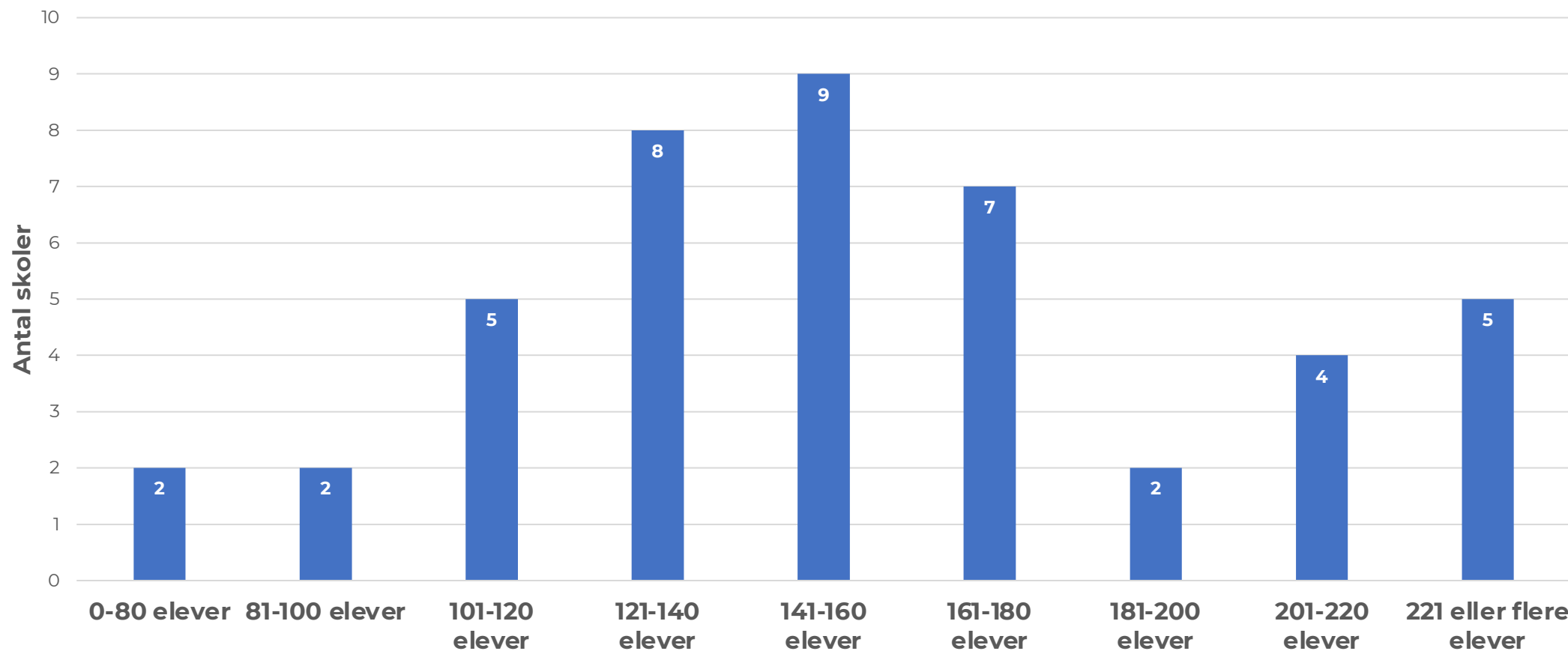
Efterskoler der:

- Udbyder mindst 3 idrætslige* linjefag/valgfag
- og/eller fællesgymnastik
- eller udbyder flere 50% idrætslige linjefag og over 50% af elever har idrætsslig linjefag idræt om ugen

"Vi har inviteret efterskoler, hvor vi har vurderet, at **idræt, krop og bevægelse** er centralt for en stor del af eleverne og for efterskolens pædagogiske praksis"

Invitation til Idrætsefterskoleundersøgelsen 2022

Skolestørrelse

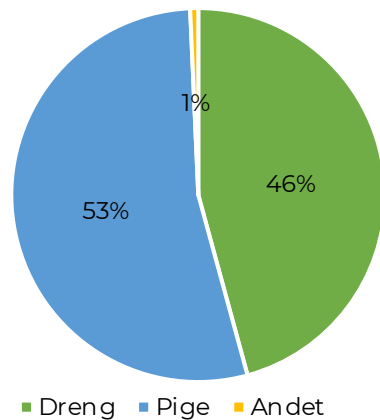

Gennemsnit:

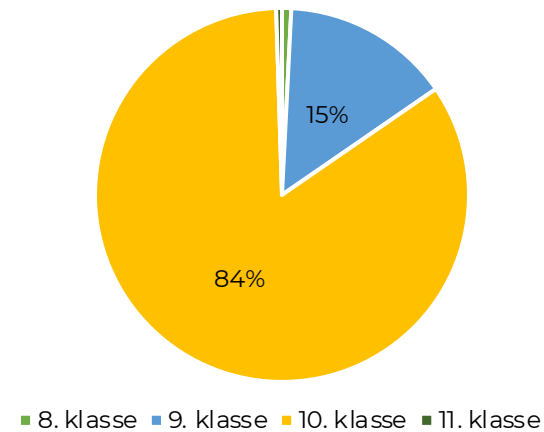
Landsplan (21/22) = 132 elever

Idrætsefterskoleundersøgelsen '22 = 174 elever

Hvad er dit køn?

Hvilket klassetrin er du på?

Gennemsnitsalder:

16,9 år

69% af eleverne har fællesgymnastik

Fem største linjefag

Linjestørrelse
11-30 elever
(50%)

Fodbold
26%

Gymnastik
19%

Håndbold
14%

Dans
8%

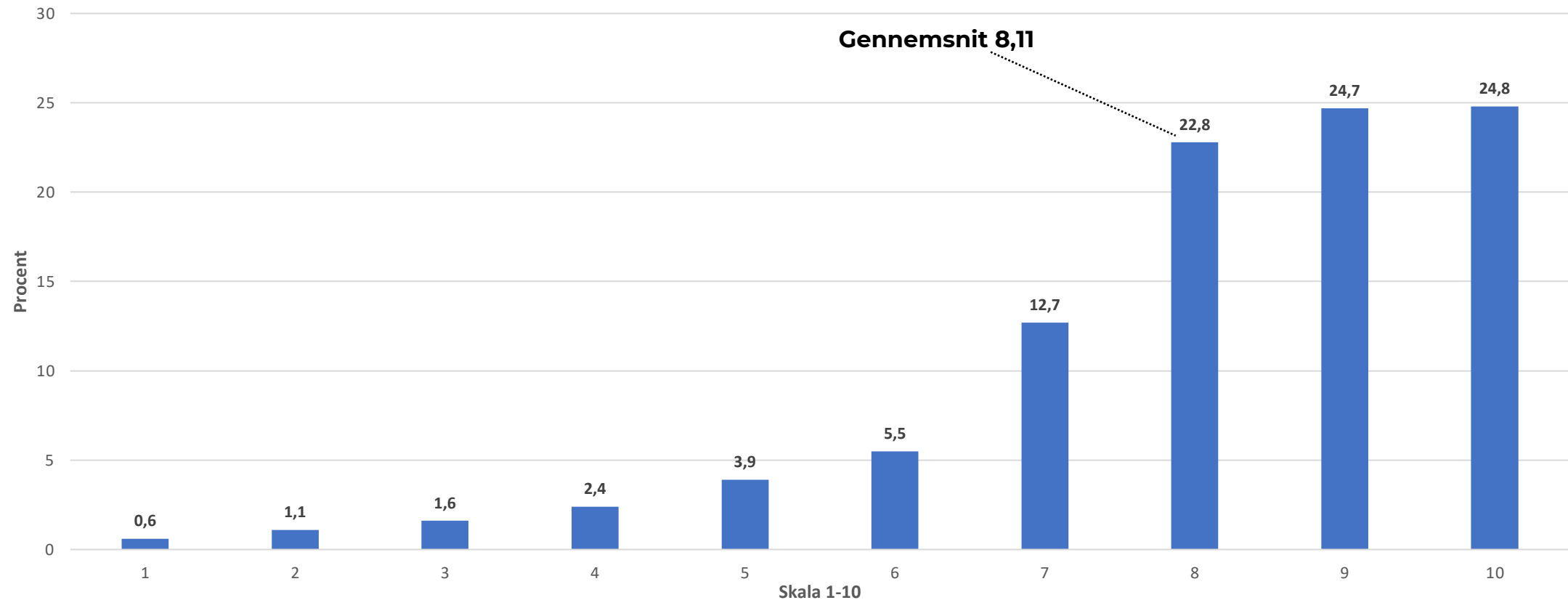
Badminton
4%

A group of young people in a hallway are high-fiving a man in a blue shirt. The man is smiling and has his hand raised. The young people are also smiling and have their hands raised. The hallway is brightly lit with overhead lights. The scene is framed by a black hand-drawn border.

FORTÆLLING #1

"Det bedste år i dit liv"

På en skala fra 1-10 hvor glad har du været for at gå på efterskole i skoleåret 21/22?

Hvor stor en del af tiden inden for de seneste 4 uger..

.. har din dagligdag været fyldt med ting, der interesserer dig?

.. har du været glad og i godt humør?

.. har du haft problemer med at acceptere din krops udseende?

.. har du oplevet at være utilfreds med dig selv?

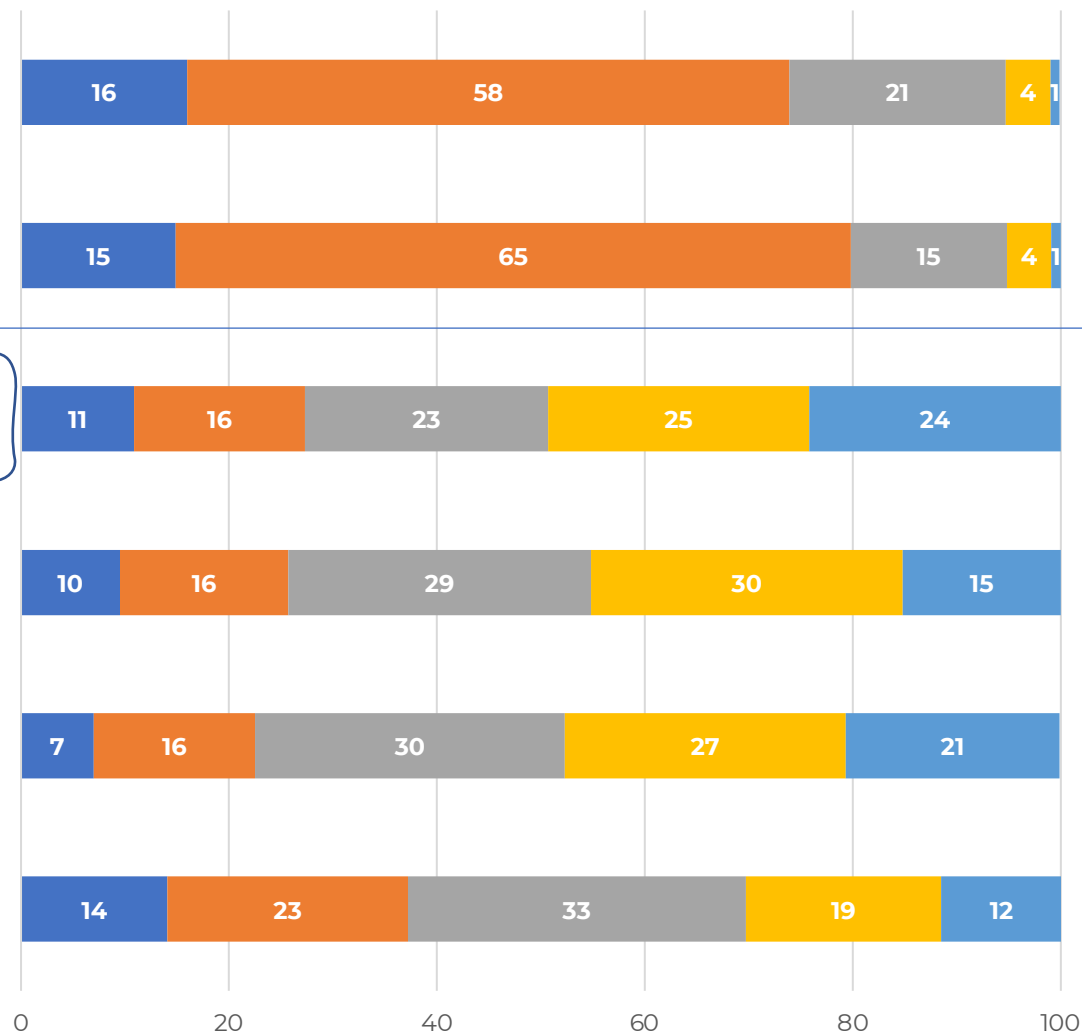
.. har du følt, at det er svært at leve op til de forventninger, som andre har til dig?

.. har du følt, at det er svært at leve op til de forventninger, som du har til dig selv?

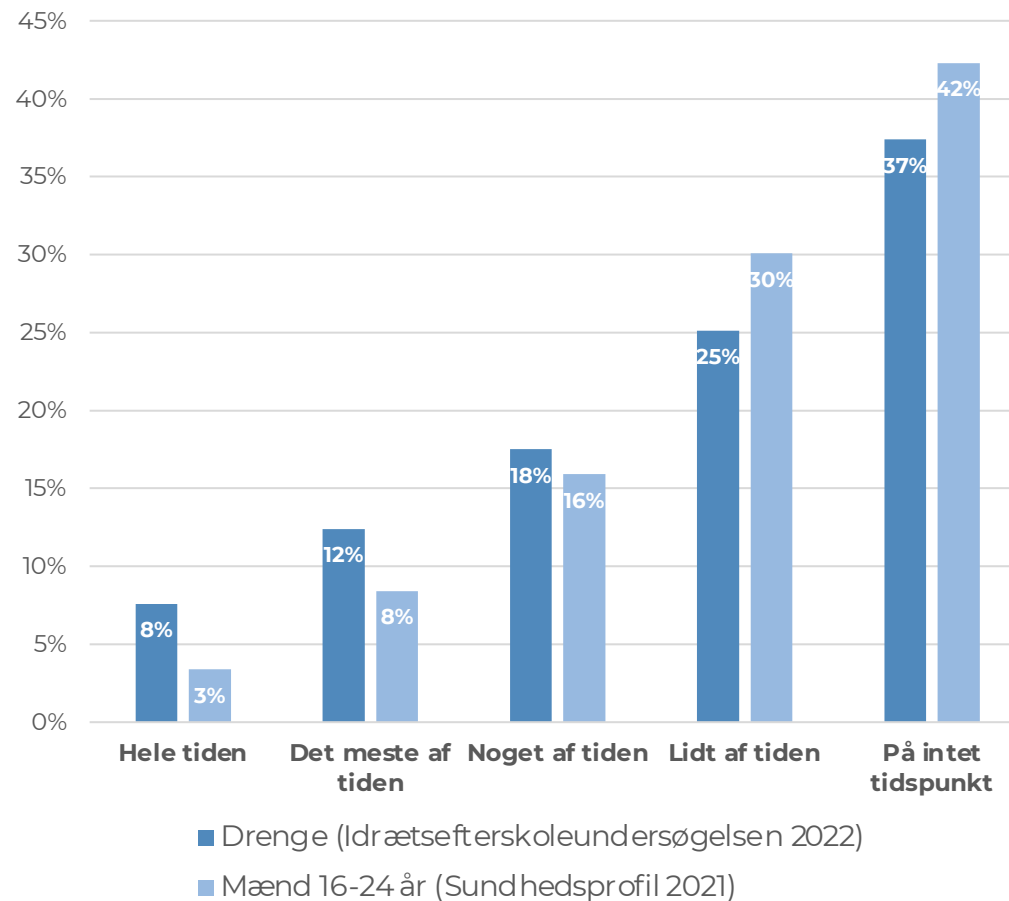
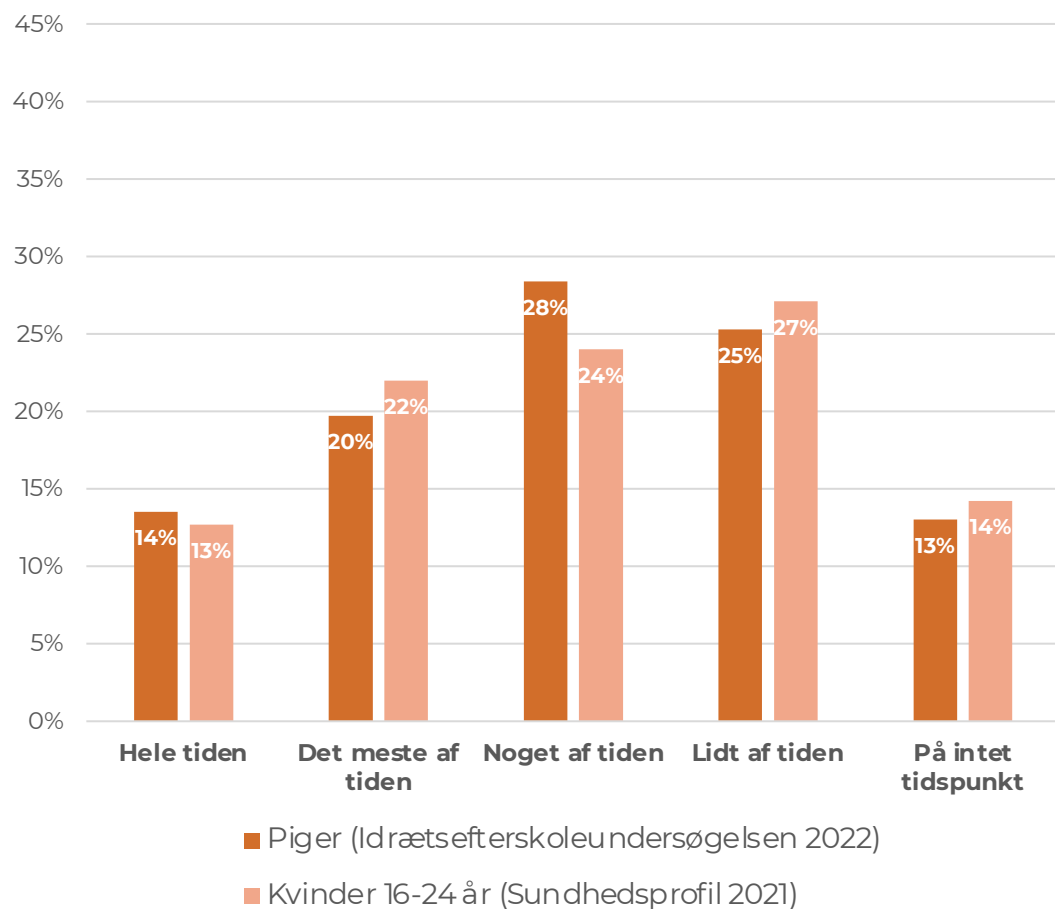
WHO5

Sundhedsprofilen

■ Hele tiden ■ Det meste af tiden ■ Noget af tiden ■ Lidt af tiden ■ På intet tidspunkt

Hvor stor en del af tiden inden for de seneste 4 uger har du haft problemer med at acceptere din krops udseende?

Trivsel

Trivsel er mere end bare 'happiness'
(Shah & Marks, 2004)

Jeg er glad -
Jeg er i godt humør - Emotionel
Jeg er ked af det - trivsel
Jeg er glad for at gå i skole -

(Lykkegaard & Qvortrup, 2022)

Trivsel

Trivsel er mere end bare 'happiness'
(Shah & Marks, 2004)

Emotionel
trivsel

Social
trivsel

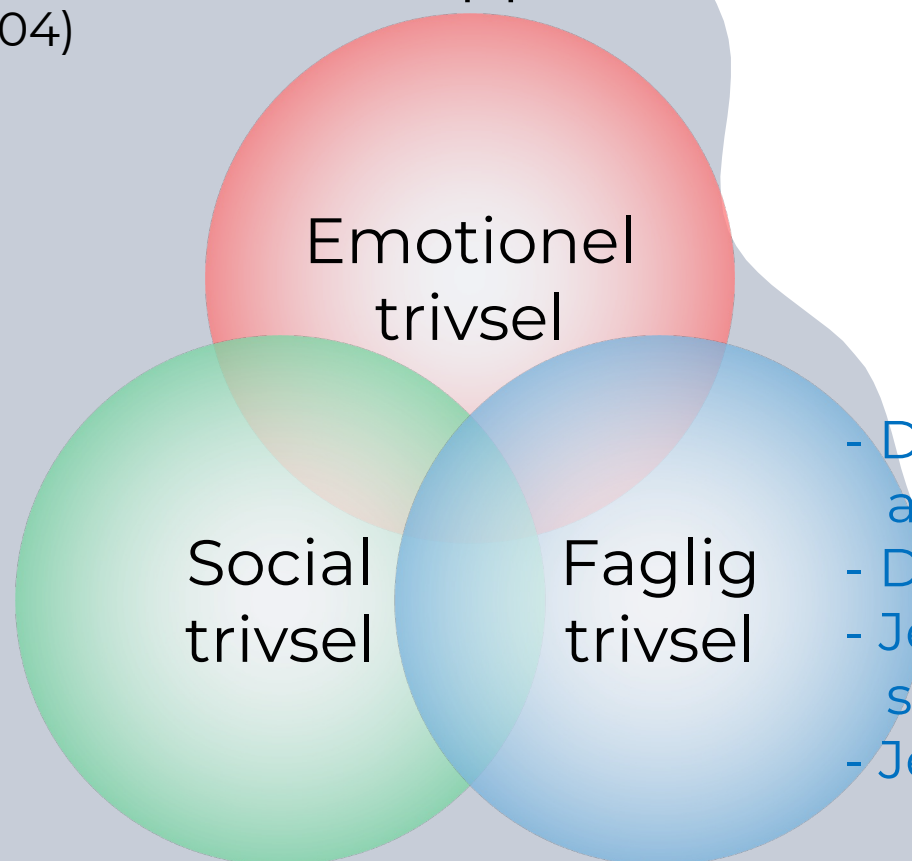
Jeg føler mig forstået -
Jeg passer godt ind -
Jeg bliver hørt -
Jeg bliver holdt udenfor -
Jeg har gode -
klassekammerater

(Lykkegaard & Qvortrup, 2022)

Trivsel

Trivsel er mere end bare 'happiness'
(Shah & Marks, 2004)

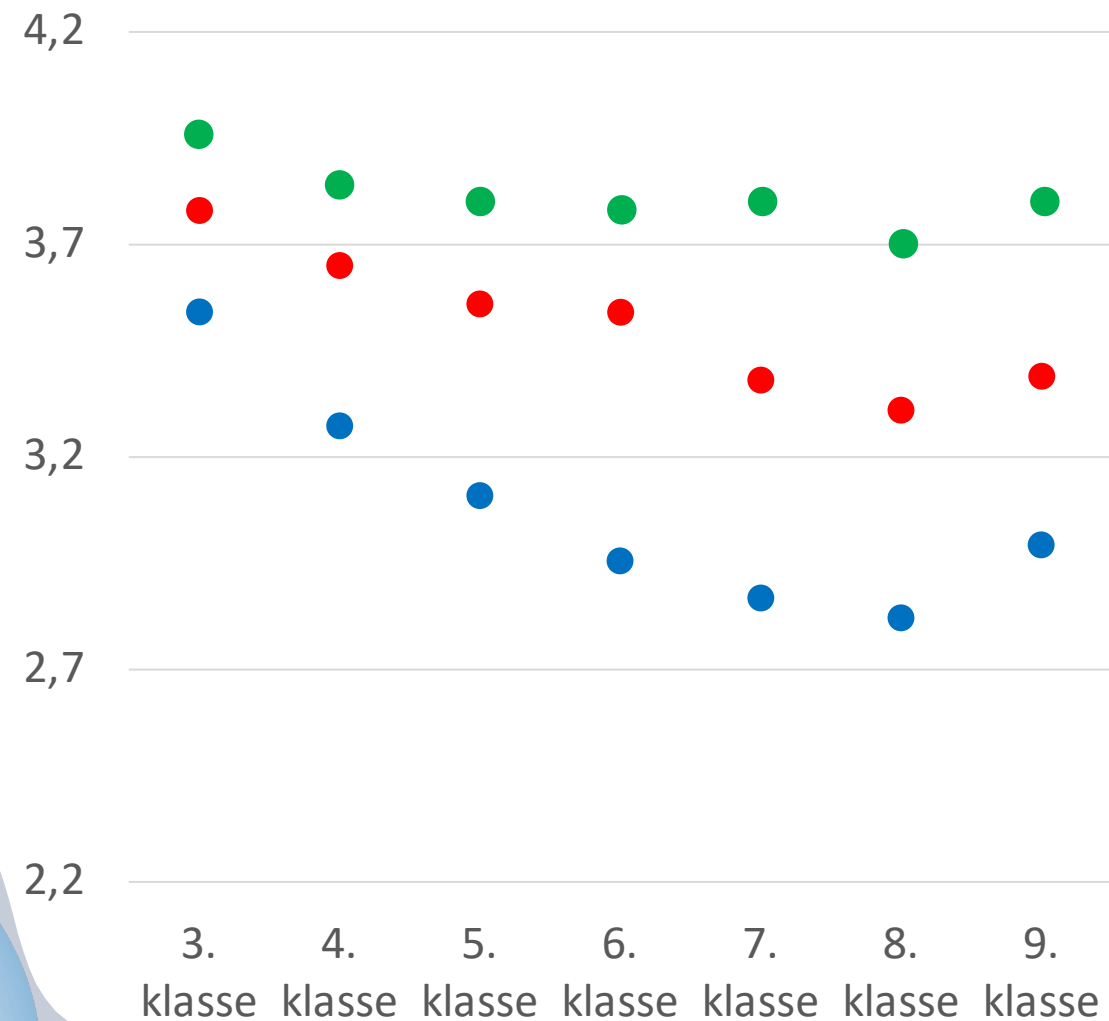
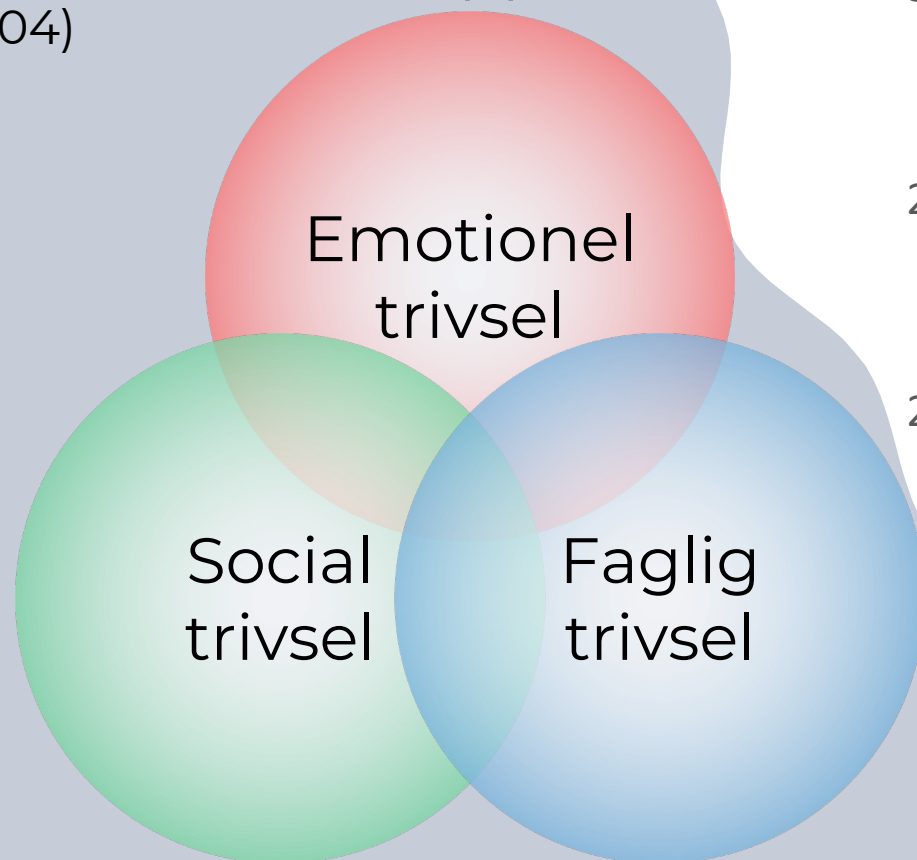

- Det vi laver i skolen giver mig lyst til at lære mere
- Det er sjovt at lære nyt i skolen
- Jeg kan godt lide undervisningen på skolen
- Jeg er ikke så god til at gå i skole

(Lykkegaard & Qvortrup, 2022)

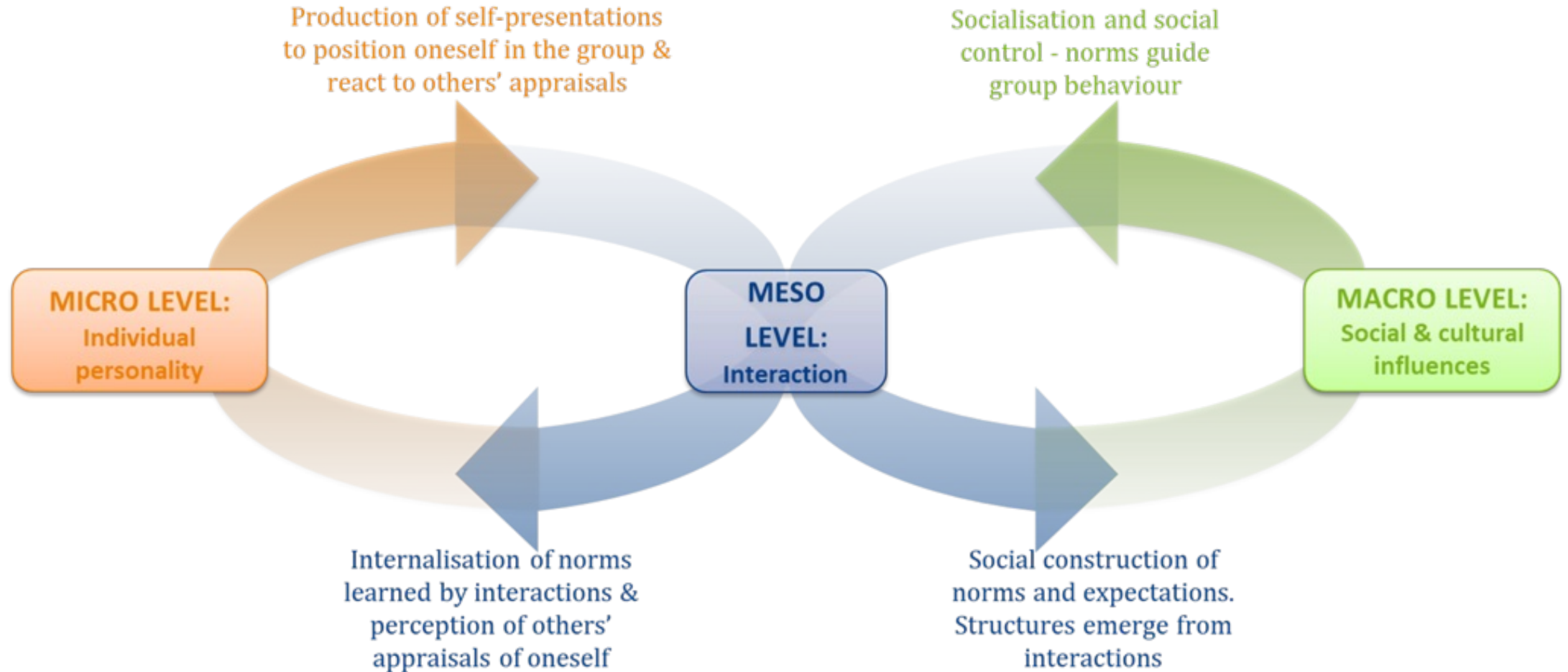
Trivsel

Trivsel er mere end bare 'happiness'
(Shah & Marks, 2004)

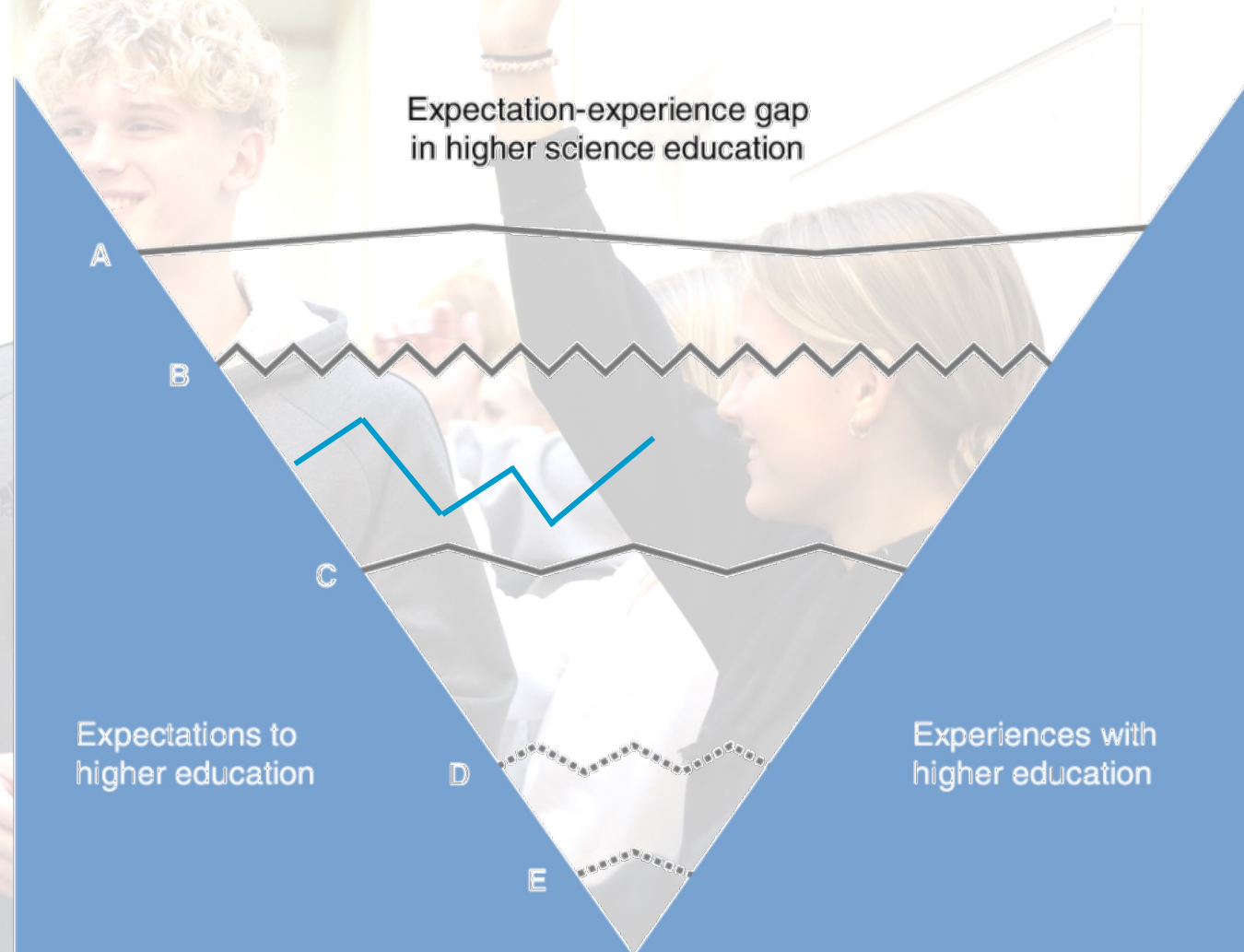
Juni 2022 (N=3.526)
(Lykkegaard, Qvortrup & Jensen, 2023)

Fortællinger

Lykkegaard [then Poulsen] (2015) inspired by Côté, & Levine (2014).

Fortællinger og forhandlinger

Holmegaard, Madsen, Ulriksen (2012)

-
- Hvilke forhandlinger (fortællinger) forestiller I jer at elever laver mellem *forventninger* til og *oplevelser* på efterskoler?
 - Hvordan relaterer disse forhandlinger sig til elevernes *emotionelle, sociale og faglige trivsel*?

”Det bedste år i dit liv”

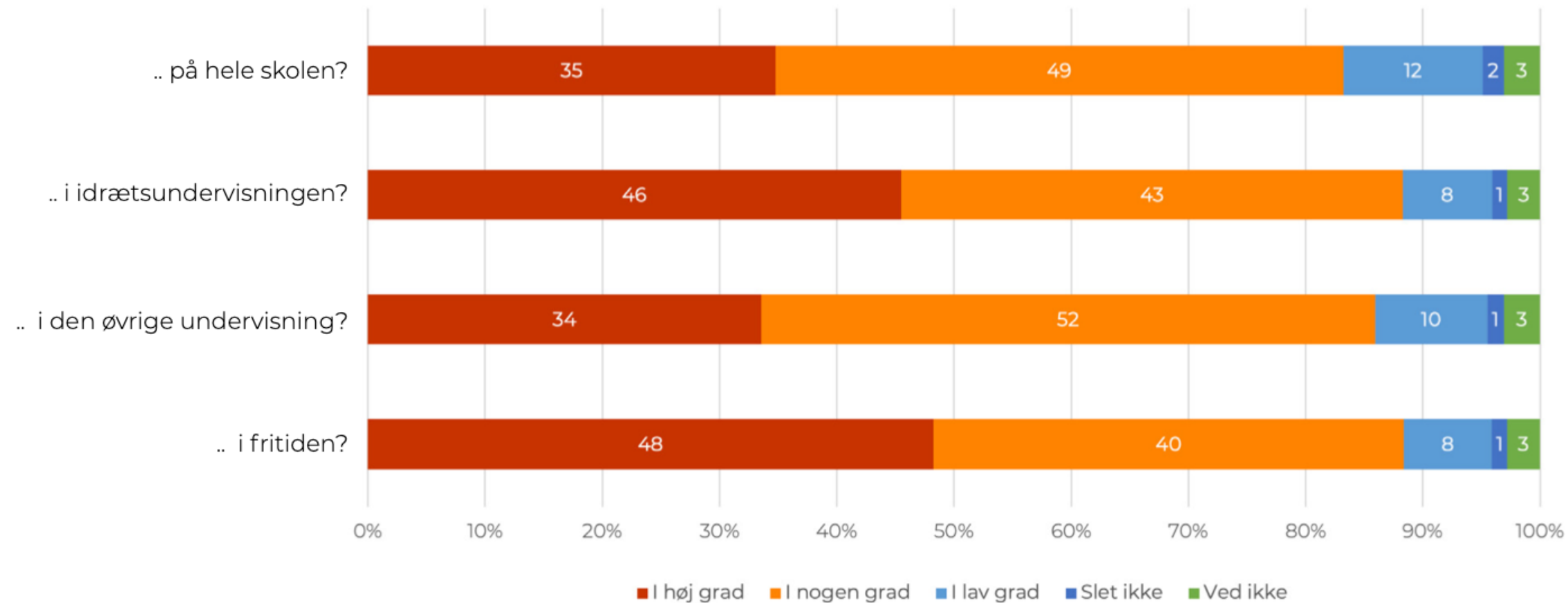
Jeres refleksioner og input

FORTÆLLING #2

”Efterskolen er ‘en stor familie’ ”

At føle sig en del af fællesskabet

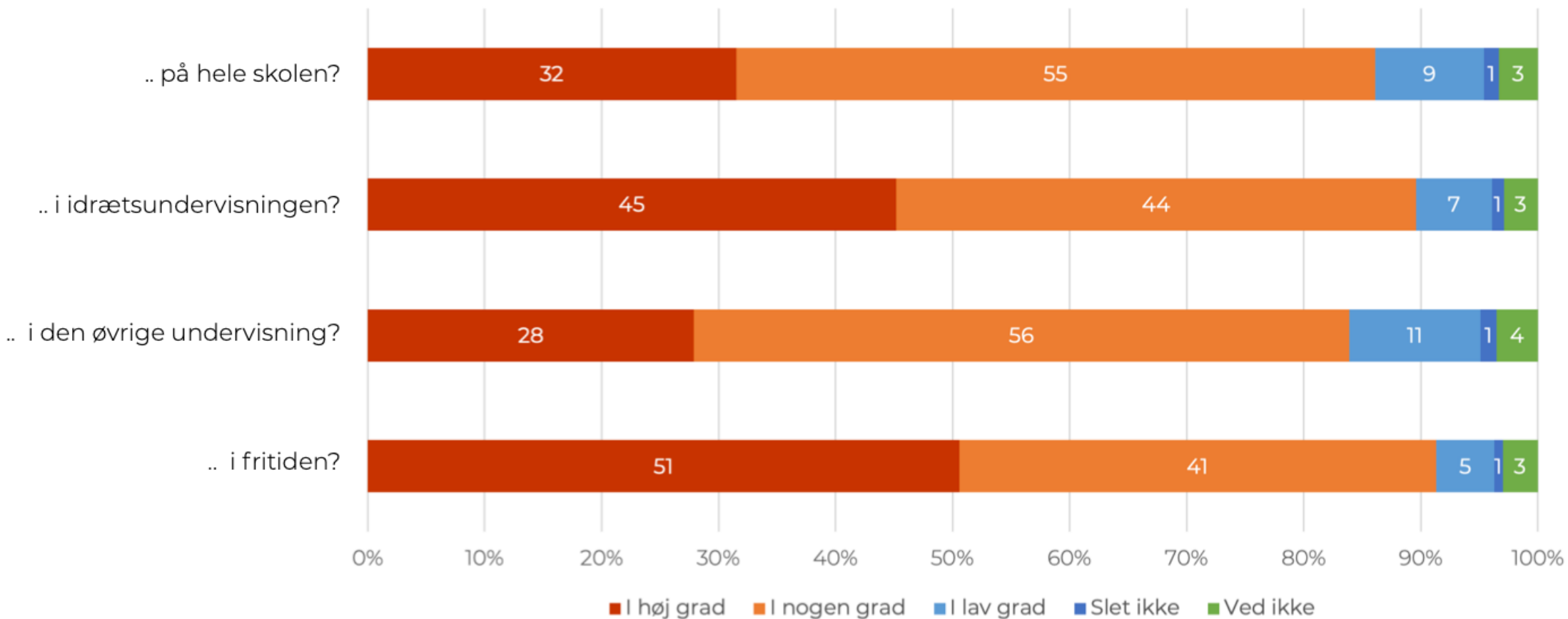
Diagram 15: I hvor høj grad føler du, at du er en del af fællesskabet... (n=4602)

At engagere sig i fællesskabet

Stærk sammenhæng mellem engagement og at føle sig en del af fællesskab

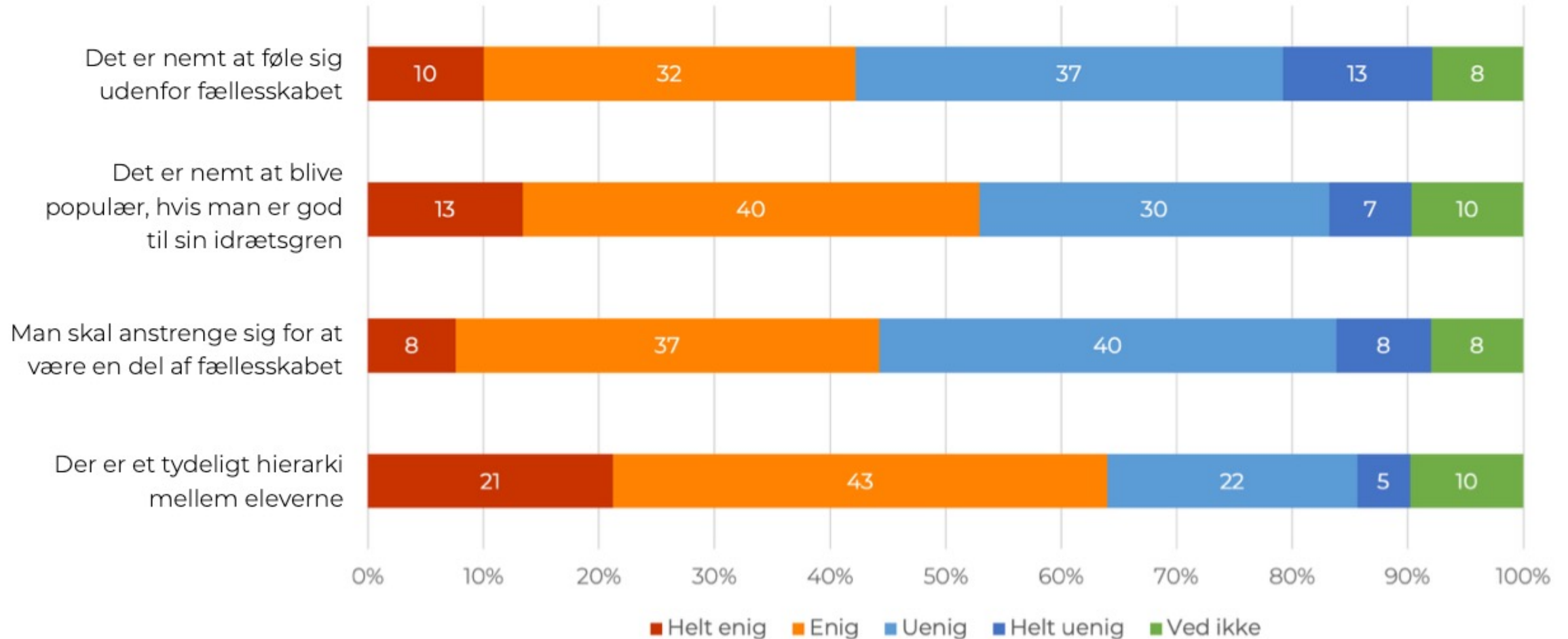
Diagram 16: I hvor høj grad føler du, at du engagerer dig i fællesskabet? (n=4596)

"Jeg har fået lidt ro på. Jeg synes, at jeg var lidt stresset, inden vi blev sendt hjem. Dog troede jeg jo kun, vi skulle være hjemme i 2 uger, og nu synes jeg, vi har været hjemme for lang tid"
(Morley, S.S. (2020). "Jeg savner ALT' – efterskoleelevers oplevelser af COVID-19 hjemsendelsen")

Særlige kendetegn ved fællesskabet på idrætsefterskoler?

Diagram 17: Hvor enig er du i følgende udsagn om din efterskole? (n=4627)

Praksisfællesskaber

Wenger (2004)

Fælles engagement

- Relationer (gøre ting sammen)
- Social kompleksitet
- Engageret forskellighed
- Opretholdelse af fællesskabet

Fælles repertoire

- Fælles værktøjer, artefakter og begreber
- Fælles historie (begivenheder, historiske diskurser)
- Fælles handlinger og stile

Fælles virksomhed

- Lokale reaktioner, fortolkninger og forhandling (skabe mening)
- Gensidig respekt og ansvarlighed (forpligtende rytmer)

Praksisfællesskaber

Lave & Wenger (1991)

- Mangfoldighed af praksisfællesskaber
- Forskellige deltagelsesgrader
- Praksisfællesskab og individ skaber hinanden i en dynamisk udvikling

- Hvem/hvad giver *adgang til at deltage* i efterskolernes praksisfællesskaber?
- Hvem har gode/mindre gode *forudsætninger for at blive deltagere* af praksisfællesskaberne?

”Efterskolen er ‘en stor familie’”

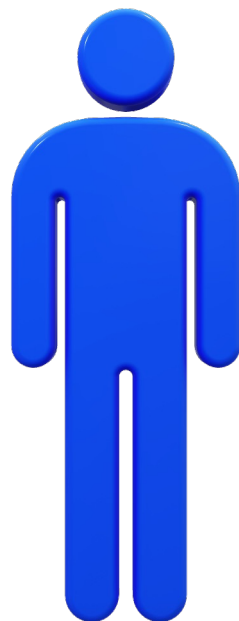
Jeres refleksioner og input

Fortælling #3

*”Et år på efterskole
= 7 års udvikling”*

I hvilken grad oplever du, at efterskolen..

.. udfordrer dig personligt
(85%)

.. udfordrer dig idrætsligt (84%)

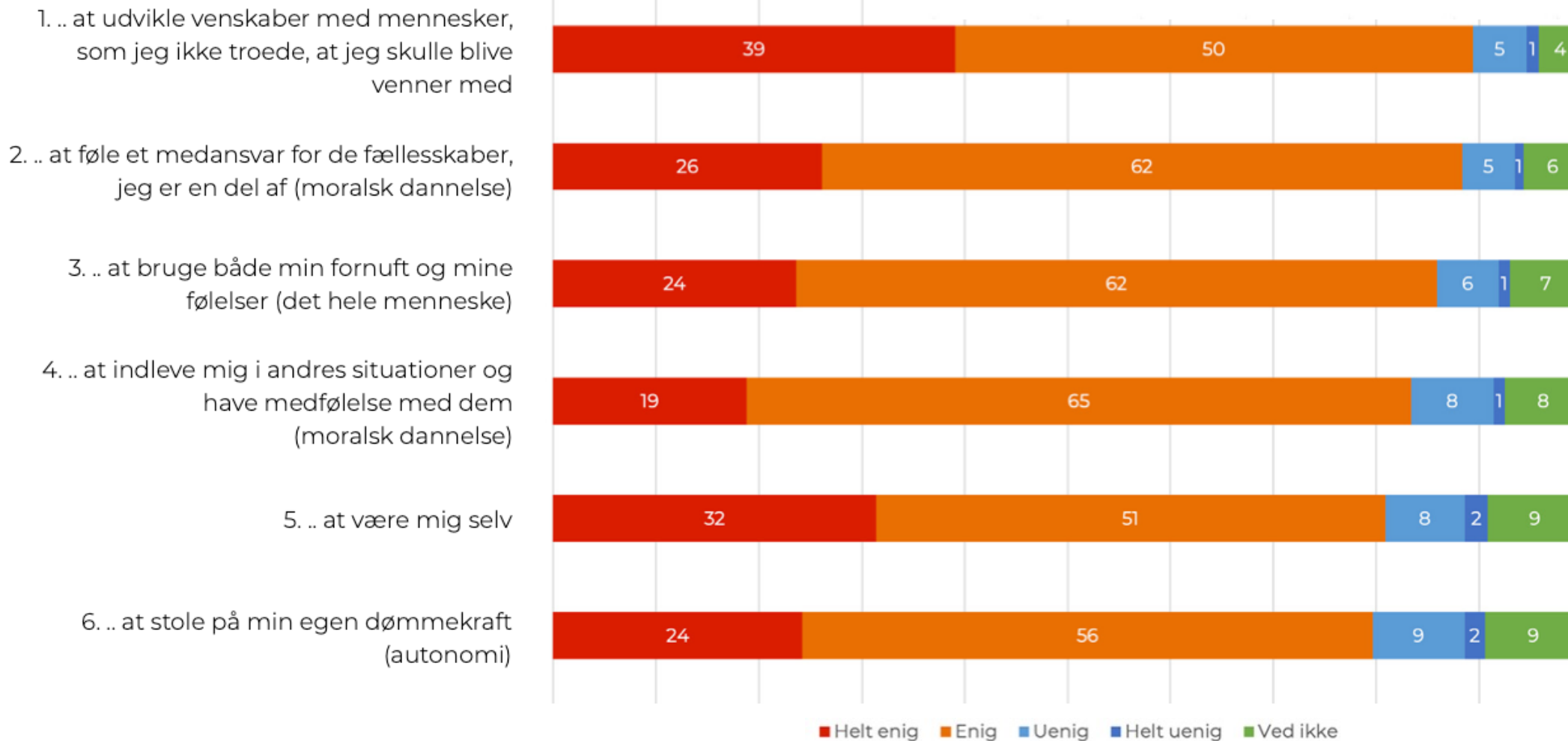
.. udfordrer dig fagligt (70%)

.. udfordrer dig kreativt/kunstnerisk (41%)

.. udfordrer dig personligt (85%)

Diagram 25: Efterskolen har udviklet mig i forhold til ...
Rangeret 1-11 efter højeste sammenlagte score for enig
+ helt enig (n=4783-4811)

.. udfordrer dig personligt (85%)

Diagram 25: Efterskolen har udviklet mig i forhold til ...
Rangeret 1-11 efter højeste sammenlagte score for enig + helt enig (n=4783-4811)

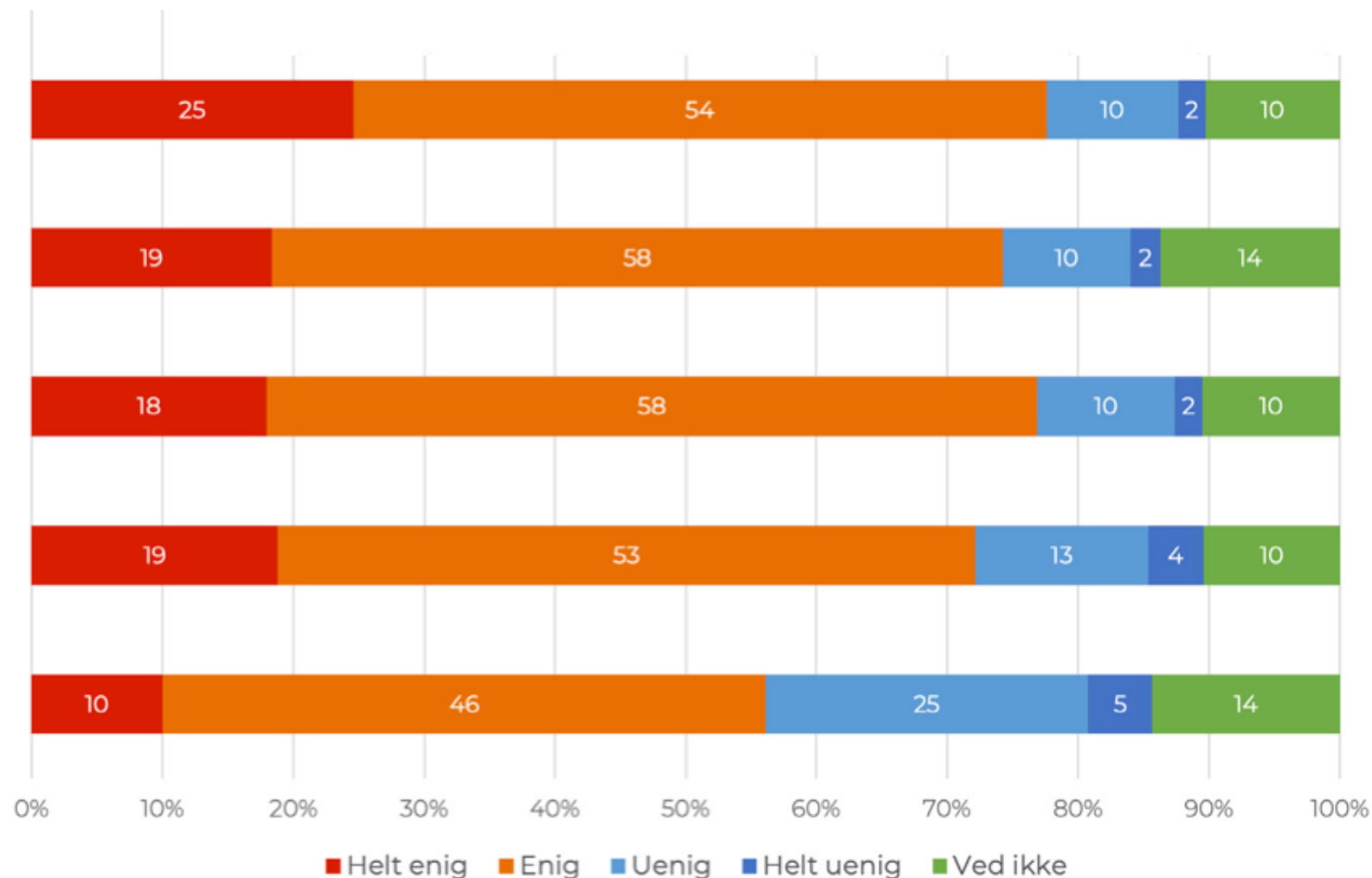
7. ... at følge mine egne værdier og holdninger (også selv om de er anderledes end flertallets) (autonomi)

8. ... at turde sige fra

9. ... at løse konflikter på en hensigtsmæssig måde

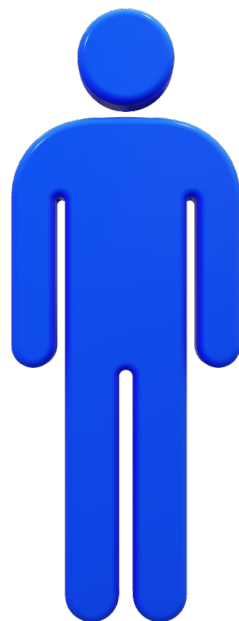
10. ... at have et godt selvværd med både selvfølelse og selvtillid (det hele menneske)

11. ... at få en bredere viden om samfundet, kulturen og naturen (vidensmæssig dannelse)

I hvilken grad oplever du, at efterskolen..

.. udfordrer dig personligt
(85%)

.. udfordrer dig idrætsligt (84%)

.. udfordrer dig fagligt (70%)

.. udfordrer dig kreativt/kunstnerisk (41%)

.. udfordrer dig idrætsligt (84%)

Hvor enig er du i, at efterskolen har udviklet dig i forhold til ..

ENIG + HELT ENIG

88% .. at blive bedre til min linjefagsidræt eller valgfag

81% .. at lære andre sportsgrene og idrætter at kende

81% .. at lære min krop og dens bevægelsesmuligheder bedre at kende

80% .. at blive opmærksom på, hvordan jeg godt kan lide at bevæge mig

Artikel på vej

Individuelle faktorer

- Idrætslige niveau (middel + over middel)

Kulturelle faktorer

- Fællesskab på linjefag
- Hierarki på linjefag

Pædagogiske faktorer

- En værdistyret hverdag

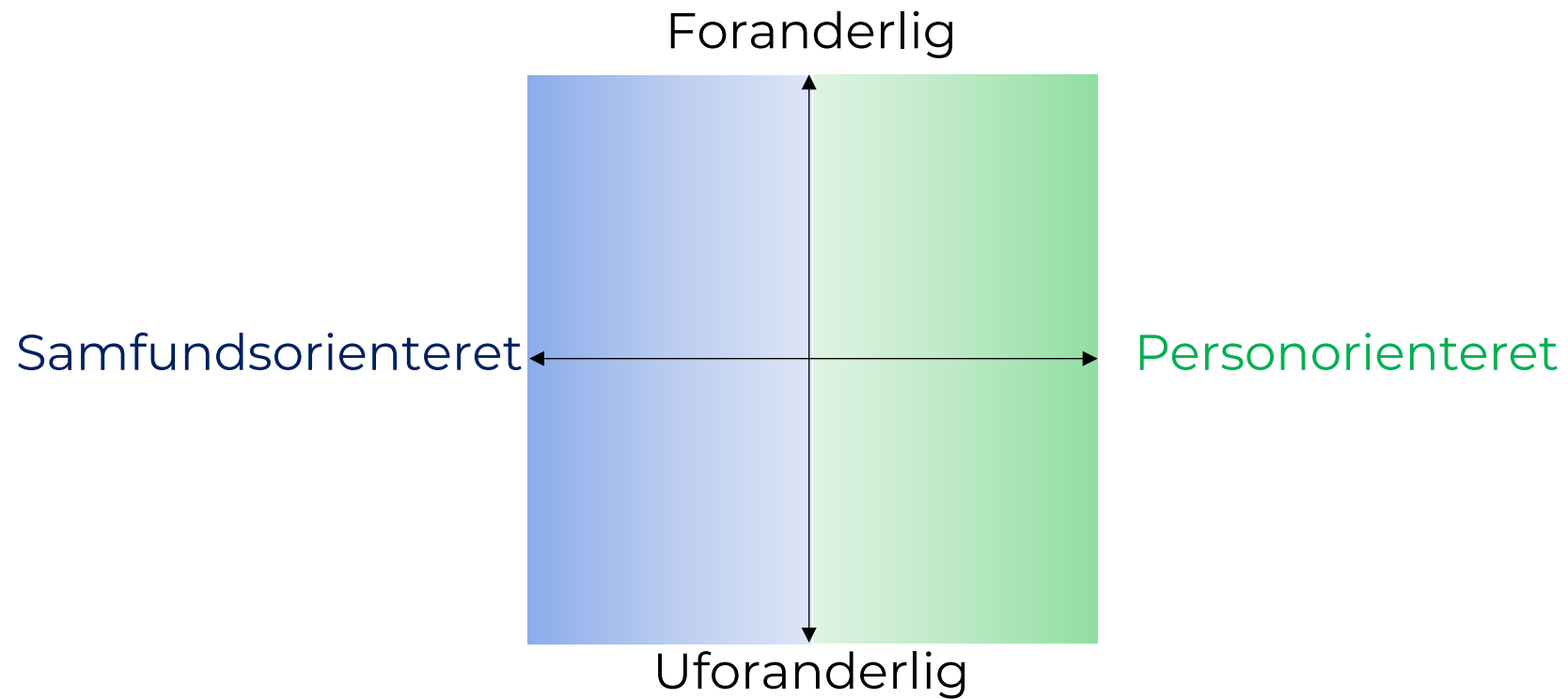

Hvilke individuelle, kulturelle og pædagogiske faktorer forudsiger elevernes dannelsesudbytte?

Dannelsesudbytte								Idrætslig udvikling
At turde sige fra	At stole på min egen dømmekraft	At følge mine egne værdier og holdninger (også selvom de er anderledes end flertallets)	At have et godt selvværd med både selvfølelse og selvtillid	At løse konflikter på en hensigtsmæssig måde	At udvikle venskaber med mennesker, som jeg ikke troede jeg skulle blive venner med	At indleve mig i andres situationer og have medfølelse med dem	At føle et medansvar for de fællesskaber, jeg er en del af	.. at blive bedre til min linjefagsidræt eller valgfag

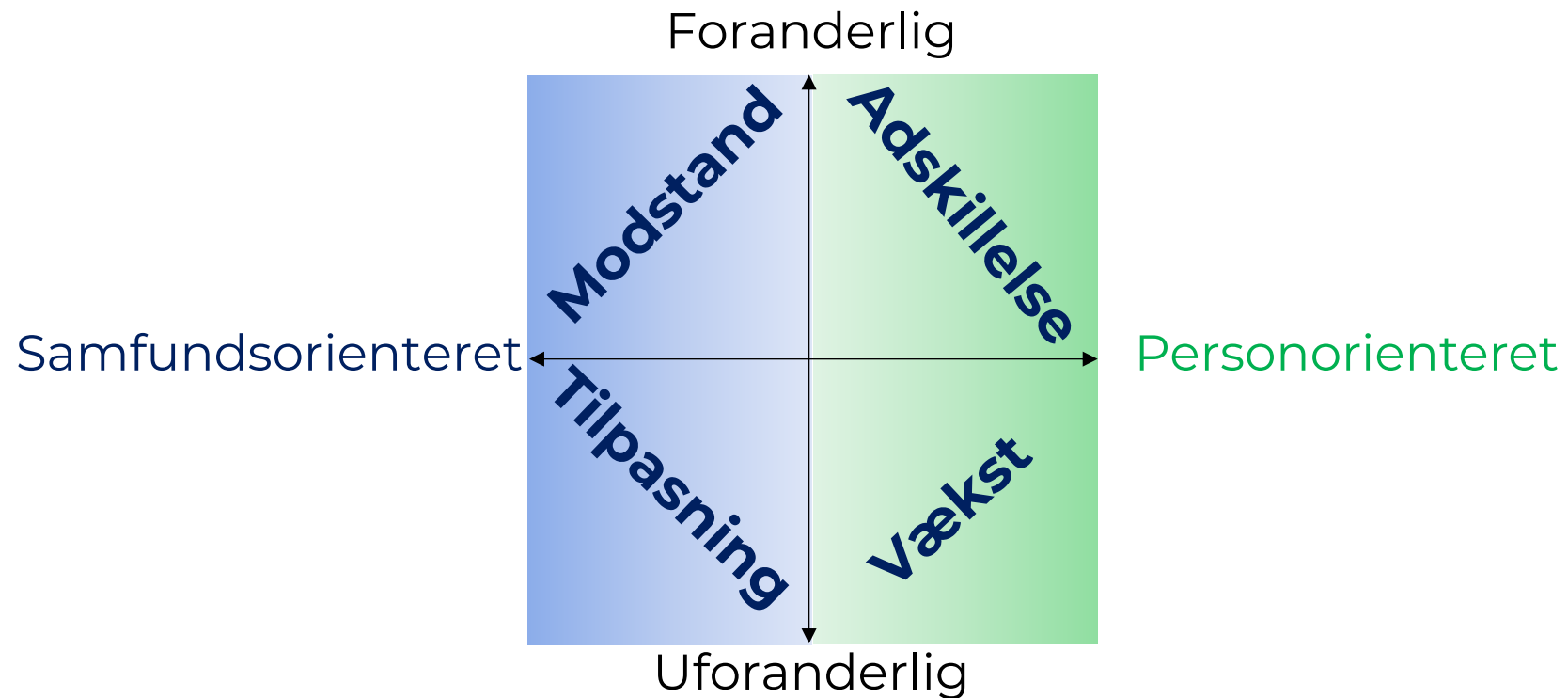
Udvikling

Wildermeersch, Stroobants & Jans (2009)

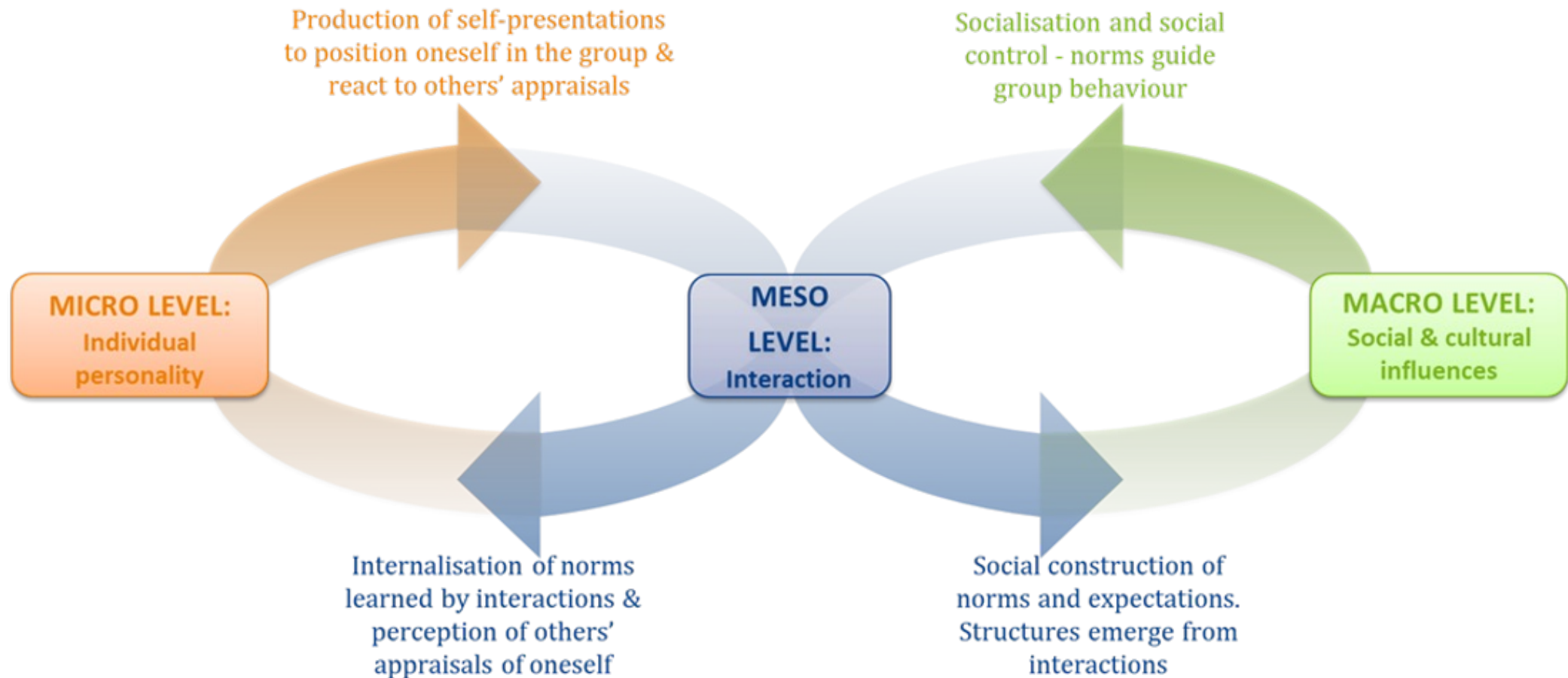
Udvikling

Wildermeersch, Stroobants & Jans (2009)

Udvikling

Lykkegaard [then Poulsen] (2016) inspired by Côté, & Levine (2014).

- Hvordan kommer *udviklingen* til udtryk for efterskoleelever?
- Er det *efterskolen* eller *eleverne* der skal udvikles?

”Et år på efterskole =
7 års udvikling”

Jeres refleksioner og input

Afrunding og spørgsmål

- **Fortælling #1**

"Det bedste år i dit liv"

- **Fortælling #2**

"Efterskolen er "en stor familie"

- **Fortælling #3**

"Et år på efterskole = 7 års udvikling"

- Afsluttende spørgsmål/refleksioner til Sofie og Eva

Tak for i dag!

Litteratur (Eva)

Côté, J. E., & Levine, C. G. (2014). *Identity, formation, agency, and culture: A social psychological synthesis*. Psychology Press.

Holmegaard, H. T., Madsen, L. M., & Ulriksen, L. (2014). A journey of negotiation and belonging: understanding students' transitions to science and engineering in higher education. *Cultural Studies of Science Education*, 9, 755-786.

Lave, J., & Wenger, E. (1991). *Situated learning: Legitimate peripheral participation*. Cambridge university press.

Lykkegaard, [then Poulsen], E. (2015). Science and Me: Who Should I Be?: STEM Interested Students' Trajectories and Reflections regarding Choice of Tertiary Education.

Lykkegaard, E., & Qvortrup, A., (2022). Elevers trivsel i skolenedlukninger og genåbninger under coronapandemien. *Ledelse i Morgen*, 26 (3).

Lykkegaard, E., Qvortrup, A., & Jensen, J. (2023). Well-being and COVID 19 related stressors: Fluctuations and 'at risk students' during the pandemic In review.

Marks, N., & Shah, H. (2004). A well-being manifesto for a flourishing society. *Journal of Public Mental Health*, 3(4), 9-15.

Wenger, E. (1999). *Communities of practice: Learning, meaning, and identity*. Cambridge university press.

Wildemeersch, D., & Stroobants, V. (2009). Transitional learning and reflexive facilitation. (2009). *Contemporary theories of learning*, 219-232.

Litteratur (Sofie)

Efterskolerne (2021). Notat: Ny rekord i antal elever på landets efterskoler

Morley, S. S. (2020). "Jeg savner ALT' – efterskoleelevers oplevelser af COVID-19 hjemsendelsen": <http://fiibl.dk/jeg-savner-alt-efterskoleelevers-oplevelser-af-covid-19-hjemsendelsen/>

Morley, S. S., Elkrog-Hansen, L. M., & Christiansen, L. B. (2022). *Idrætsefterskoleundersøgelsen 2022*. www.fiibl.dk: <http://fiibl.dk/wp-content/uploads/2022/10/Idraetsefterskoleundersoegelsen2022.pdf>

Vodsgaard, H. J. (2011). *Nordiske værktøjer til dokumentation af læring. Metoder til læringsvurdering - et Nordplus Voksen projekt* (bd. 1. udgave). Interfolks Forlag.

Eva Lykkegaard
eval@sdu.dk

Sofie Schulze Morley
smorley@health.sdu.dk